

בעזהש"ת

לחזות בנועם

עניינים המתבארים במאמר

למה היה ראוי עשו בתחילה לכבודה

איך רצה יצחק אבינו לברך את עשו שהיה רשע

למה לא רצה יצחק לברך את יעקב

הבכיה של עשו גרמה את הגלות

גליון יג • פרשת תולדות • תשפ"ד

יו"ל על-ידי חבורת נועם ה' החסידי ברסלב וירושלים עיה"ק

ניצוצות אור מתוך המאמר

זוהי בחינת וְהָיָה כְּאִשֶּׁר תִּרְיַד וּפְרֻקֶתָּ עָלוּ, 'תִּרְיַד' הוא לשון יִלְלָה וְעֲצָבוֹת, הינו כְּאִשֶּׁר תִּתְגַּבֵּר חֵם וְשָׁלוֹם, ותכנים עֲצָבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל אִזּוּ וּפְרֻקֶתָּ עָלוּ, כי אִזּוּ תוֹכַל לְהִתְגַּבֵּר חֵם וְשָׁלוֹם. כי עֵקֶר הַתְּגַבְרוֹת הַסְּמָרָא-אֲחָרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ הַרְשָׁע הוּא עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁמְכַנְיִסִין חֵם וְשָׁלוֹם עֲצָבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, וְעֵקֶר הָעֲצָבוֹת הוּא בְּחִינַת פְּגַם הַרְצוֹן, כי עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה הוּא כְּשׂוֹדֵדְעִין שֶׁהַפֶּל בְּרִצּוֹנוֹ, וְעַל-פֶּן עֵקֶר הַתְּגַבְרוֹתוֹ עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא פְּגַם הַרְצוֹן

מאמרים ופנינים על פרשת השבוע ומועדי השנה
לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו
מתוך מעינות דברי קדשו של
הרה"ק מוהר"ר **נתן מברסלב** זצוק"ל
בספה"ק ליקוטי הלכות

לכל הערה הארה תנובה או הצעה נא לפנות לי:

lb1877300@gmail.com

וכן ניתן להקדיש הגליון להצלחה ולישועה בכתיבת הנ"ל
להדשמה לקבלת הגליון השבועי יש לשלוח בקשה לכתיבת הנ"ל

מאמר אמרי נועם

כשעושים משא ומתן באמונה ובקדושה זוכים להעלות את כל עולם העשייה לרצון העליון האין סוף

עיקר ההתחלה להיכנס לעבודת ה' וגם התכלית והשלימות בעבודת ה' הוא הרצון דקדושה להשתוקק ולכסוף להשי"ת - התורה והמצוות מחברים ע"י מעשים גשמיים לרצון העליון - גם כשעוסק במשא ומתן אם כוונתו ליתן צדקה לעניים ולתלמידי חכמים הרי הוא מקשר עי"ז את העשייה לרצון ומקדש את עולם המעשה - יצחק אבינו רצה לברך את עשו ולהמשיך לו שפע גשמי כי חשב שהוא רוצה לפרנס את יעקב - יעקב לבש את 'ידי עשו' להמשיך השפע - עשו הוא כולו 'עשייה' ועצבות ויעקב הוא מלא רצון ושמחה

וַיֹּאמֶר עֲשׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְּבָרָה

(פְּרָאשִׁית כה, לב).

כשזוכים אין צריכים לעשות שום עבודות גשמיות כדי
לקבל פרנסה

על פי מה שכתב בליקוטי מוהר"ן (תניינא תורה ד') וז"ל כְּשֶׁהַחֶסֶד נִתְעַכֵּב חס וְשָׁלוֹם, וְאֵין מִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ חֶסֶד, אֲזִי צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל אֲתֵעְרוֹתָא דְלִתְתָא. וְזֶה בְּחִינַת (תהלים ס"ב): וְלֵךְ ה' הַחֶסֶד כִּי אֲתָה תִשְׁלַם לְאִישׁ

כְּמַעֲשָׂהוּ, הֵינּוּ כְּשֶׁהֲחֹסֵד נִתְעַכֵּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂזָה בְּחִינַת וּלְךָ ה' הַחֹסֵד – שֶׁהַחֹסֵד נִתְעַכֵּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִין מִשְׁפִּיעוֹ עֲלֵינוּ, אֲזִי – כִּי אַתָּה תִּשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ, הֵינּוּ כְּפִי הַעֲשִׂיּוֹת וְהַעֲסָקִים שְׁעוֹשָׂה, כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ מִשְׁלַם, כִּי צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת דּוֹקָא, מִחֲמַת שֶׁהַחֹסֵד נִתְעַכֵּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִינוּ מִשְׁפִּיעוֹ עֲלֵינוּ, אֲבָל אִם הֵיךָ מִשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ הַחֹסֵד, לֹא הֵינּוּ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּלֵל, וְאֲזִי הֵיךָ נִתְקִים: כִּי אַתָּה תִּשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ, כְּאֵלוֹ הוּא עוֹשֶׂה, כִּי אִין צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּלֵל, כְּשׁוֹפֵעַ חֹסֵדוֹ.

צריכים לעשות כלי לקבל בתוכו החסד, ועיקר הכלי נעשה ע"י יראה

אך צריך לקבל החסד בהדרגה, כי רב החסד אי אפשר לקבל, כי היו בטלים במציאות מחמת רב החסד, כי אין יכולין לקבל רב טובה (תענית כ"ג), וצריך לעשות כלי וצנור לקבל על ידו החסד. וזה נעשה על ידי יראה, כי על ידי יראה נעשה חקיקה וצנור לקבל על ידו החסד, בבחינת (בראשית מ"ט) ומחוקק מבין רגליו. רגל' הוא בחינת יראה שהיא בחינת סוף, כמו שכתוב (סוף קהלת) סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא, הינו שעל ידי יראה שהיא בחינת רגל, נעשה חקיקה וצנור לקבל בתוכו את החסד.

ועקר היראה נעשה על ידי התגלות הרצון, בבחינת רצון יראיו יעשה (תהלים קמ"ה), שעל ידי התגלות הרצון נעשה יראה, הינו על ידי שנתגלה שהכל מתנהג ברצונו יתברך, כי הוא יתברך ברא הכל ברצונו בלי שום חיוב כלל, ומחיה ומקים הכל ברצונו יתברך, ואין שום חיוב הטבעי כלל, על ידי זה נעשה יראה, כי אזי יש שכר וענש, ושיך להתירא מפניו יתברך עכ"ל עי"ש באריכות.

עיקר ההתחלה והתכלית של האדם בעולם הוא לזכות לרצון דקדושה

ובליקוטי הלכות (הל' ערב הל' ג) מבאר לפ"ז והנה הפלל, שעקר התכלית של האדם בעולם הזה הוא הרצון דקדושה להשם יתברך, ועקר ההתחלה בעבודת ה', והסוף והתכלית, הפל הוא בחינת הרצון, פי עקר הוא הרצון. פי הנשמה הוא בחינת רצון, פי כלליות נפש רוח נשמה נקרא נפש, ונפש הוא לשון רצון, כמו שכתוב (בראשית כג, ח): "אם יש את נפשכם" וכו'. פי הנשמה שרשה מבחינת רצון העליון, ועקר תכליתה שתחזר למקום אשר חצבה משם, שתזכה להפלל ברצון שברצונות, אבל מחמת שהנשמה מלבשת בגוף הגשמי בעולם העשיה הרחוק ומגשם מאד. על-כן היא בסכנה ובנסיון, כי חס ושלום תוכל לשפח את הרצון דקדושה על-ידי גדל רחוקה, ועל-ידי הרצונות הנפולים המלבשים בתאוות עולם הזה וכו'.

צריכים לכלול עשיית העולם הזה ברצון העליון

על-כן חמל השם יתברך עלינו ונתן לנו את תורתו ומצוותיו הקדושים שהם נקראים תרי"ג עטין דאורייתא, כמו שאיתא בזהר הקדוש (יתרו פב:), אשר על-ידי עשית אלו המצוות הקדושים אנו זוכין לקדש את גופנו ואת כל העולם המעשה הזה, כי כל מצוה ומצוה נמשכת מרצונו יתברך, פי רצונו היה שנעשה המצוה הזאת באופן זה, כגון ציצית של צמר ופשתים על כנף הבגד דיקא, וכיוצא בזה בשאר המצוות, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (סימן לג, לד). ועל-ידי שאנו עושין המצוה הזאת בגופנו הגשמי בדברים גשמיים של עולם הזה דיקא, על-ידי זה אנו מקדשין חלק מגופנו. וכמו כן חלק מן העולם הזה שהוא מכון פנגד המצוה הזאת, ועל-ידי זה

אנו זוכין כפי בחינת המצוה להזכיר עצמנו בעולם הזה, ובגוף הזה, לכסף להשם יתברך ברצון חזק, ואז נכלל עשיה ברצון, שזהו עקר התכלית בחינת 'סוף מעשה במחשבה תחלה', כי זה עקר תענוגיו ושעשועיו יתברך כשזוכין על ידי עשית מצוותינו, להכליל תכלית העשיה ברצון העליון. שזה זוכין על ידי המצוות הקדושים, שהם רצונות עליונים, שאנו מקימין אותם על ידי דברים גשמיים דיקא, של זה העולם ובגוף הגשמי, כי עקר שלמות הרצון הוא כשעולה הרצון מזה העולם הגשמי הרחוק ביותר, כי זה הרצון חזק ומאיר ביותר מחמת גדל הרחוק.

עשו' שרשו בעצבות בעשיות העולם הזה, ויעקב' שרשו בשמחה ברצון

והנה עשו הרשע הוא בחינת זהמת הנחש, שהוא בחינת ל"ט מלאכות גשמיות. ועל כן נקרא 'עשו' לשון 'עשיה', כי הוא עקר תקף זהמת העשיה גשמית, שהוא זהמת הל"ט מלאכות, שהם בחינת ל"ט קללות, ל"ט מלקיות, שהם טרדות וגייעת ורדיפת העולם הזה הגשמי. ואלו הל"ט מלאכות שהם בחינת עשו, הם בחינת עצבות ומרה שחורה, בחינת "בעצבון תאכלנה". כי עקר אחיזת העצבות הוא בבחינת עשיה גשמית, בחינת ל"ט מלאכות, הפך הארת הרצון, שהוא הפך העשיה, שהוא בחינת שמחה.

ויעקב שהוא כלליות ישראל הוא בבחינת רצון, שממש שרש נשמת ישראל, בחינת שמחה, בחינת (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך", שהוא בחינת 'יעקב', כמו שכתוב (שם כד, ו): "מבקשי פניך יעקב סלה, כי ישראל יש להם לשמוח תמיד על שזכינו להיות בחלקו יתברך, ולהאמין בו יתברך, שהכל ברצונו יתברך, שזהו עקר השמחה. כי כשיודעין ומאמינים

בְּאֵמֶת שֶׁהַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד בּוֹדְאֵי שְׂמִיחִים וְשָׂשִׁים תָּמִיד, כִּי כְּנֻתוֹ וּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא בּוֹדְאֵי לְטוֹבָה תָּמִיד, כִּי 'כָּל מִה דְעֵבַד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבַד' (בְּרִכּוֹת ס). וְעַכּוּ"ם שֶׁהֵם בְּחִינַת עֲשׂוֹ, הֵם בְּבִחִינַת עֲצָבוֹת וּבִכְיָה וְאַבְלוּת, כִּי בּוֹדְאֵי רְאוּי לָהֶם לְהִתְעַצֵּב וּלְהִתְאַבֵּל כָּל יְמֵיהֶם עַל חִלְקָם הָרַע, כִּי רוֹדְפִים כָּל יְמֵיהֶם אַחַר הָעוֹלָם הַזֶּה הַגְּשָׁמִי, שֶׁהוּא מְלֵא דְאֲגוּת וְעֲצָבוֹת, וְכָל יְמֵיהֶם כְּעַס וּמְכֹאבוֹת, וּרְחוּקִים מֵהַשָּׂם יִתְבָּרַךְ וּמֵהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִי.

איך רצה יצחק לברך את עשו הרשע, ולא את יעקב הצדיק

וְהִנֵּה עָקַר בְּכִיתוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הָרָשָׁע, הִיָּה עַל עֵינָיו הַבְּרִכּוֹת שֶׁלְקַח יַעֲקֹב מִמֶּנּוּ בְּמִרְמָה, כִּי יִצְחָק רָצָה לְבָרֵךְ אֶת עֲשׂוֹ. וְלִכְאוּרָה הַדָּבָר פְּלֵא, אִיךָ טָעָה יִצְחָק אָבִינוּ לְאַהֵב אֶת עֲשׂוֹ הָרָשָׁע, עַד שֶׁרָצָה לְבָרְכוֹ, וְאִפְלוּ אִם הִטְעָה אוֹתוֹ עֲשׂוֹ, עַל כָּל פְּנִיִּים בּוֹדְאֵי הִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁיַּעֲקֹב צָדִיק מִמֶּנּוּ הִרְבָּה, כִּי הִיָּה אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֱהָלִים (בְּרֵאשִׁית כה, כז), וְלֹא תִהְיֶה כְּהִנֵּת כְּפּוֹנְדֻקִּית (בְּמֹת כַּב). עַל כָּל פְּנִיִּים הִיָּה רְאוּי לְבָרֵךְ אֶת יַעֲקֹב הַצָּדִיק תַּחֲלָה בְּכּוֹנֵה. אַךְ בְּאֵמֶת בּוֹדְאֵי יָדַע יִצְחָק אָבִינוּ שֶׁחִלְקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הוּא בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת ה', וְחִלְקוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הוּא רְדִיפַת הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי הִיָּה יָדַע צִיד, אִישׁ שָׂדֵה (בְּרֵאשִׁית שֶׁם). אַךְ עֲשׂוֹ הָרָשָׁע הִטְעָה אֶת אָבִיו, עַד שֶׁסָּבַר שֶׁגַּם הוּא חִפְזָן בְּהִתְכַלִּית, וְאוֹהֵב לִוְמָדֵי תוֹרָה, וְרוֹצֵה לְהַחְזִיק אוֹתָם. כִּי בְּאֵמֶת עֲשׂוֹ הָרָשָׁע, אֶף־עַל־פִּי שֶׁחִלְקוֹ הִיָּה הָעוֹלָם הַזֶּה הַגְּשָׁמִי, וְלֹא לִשְׂאֵ עֲלוֹי עַל תוֹרָה וּמִצְוּוֹת, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אִם הִיָּה רוֹצֵה הִיָּה יָכֹל לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה אֶל הַקִּדְשָׁה, אִם הִיָּה אוֹהֵב אֶת יַעֲקֹב. כִּי הִיָּה רְאוּי לוֹ לְהַחְזִיק אֶת יַעֲקֹב, וְלַעֲמַל וְלַעֲבַד כָּל יְמָיו בְּשִׁבְלֵי יַעֲקֹב אַחִיו, כְּדִי לְהַחְזִיקוֹ שִׁיּוּכַל לַעֲסֹק בְּתוֹרָה כְּמוֹ זְבוּלוֹן וְיִשְׁשָׁכָר, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (דְּבָרִים לג, יח): "שִׁמְחֵ זְבוּלוֹן וְכוּ'.

כִּי בַאֲמַת זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית שֶׁל הַהֲמוֹן עַם, אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים שְׂאִינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְעוֹסְקִים בְּפִרְנֶסָה וּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן, בְּל"ט מְלֹאכוֹת, הֵם צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל כַּחַם לְהַחֲזִיק לּוֹמְדֵי תּוֹרָה הַכְּשֵׁרִים, וְזֶה עֵקֶר הַתְּכַלִּית שְׁלָהֶם. כִּי עַל-יְדֵי־זֶה נִכְלָל עֲשִׂיָּה בְּרִצּוֹן, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בַּחֲנִינַת רְצוֹן. וְהֵם עוֹסְקִים בַּעֲשִׂיָּה, דְּהִינּוּ בַּעֲשִׂיַת הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן וּל"ט מְלֹאכוֹת. וְעַל-יְדֵי שֶׁהֵם מַחֲזִיקִים הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים מִהַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן שְׁלָהֶם, עַל-יְדֵי־זֶה נִכְלָל עֲשִׂיָּה בְּרִצּוֹן, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית.

עֲשׂו רִימָה אֶת אֲבִיו כֹּאִילוֹ הוּא אוֹהֵב אֶת הַת"ח וְרוֹצֵה לְהַחֲזִיקָם

וְעֲשׂו הַרְשָׁע הַטָּעָה אֶת אֲבִיו בְּרַמְאוֹת גְּדוֹל, עַד שֶׁסָּבַר שֶׁהוּא אוֹחֵז בְּמִדָּה זוֹ, שֶׁהוּא אוֹהֵב תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים וְרוֹצֵה לְהַחֲזִיקָם. וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית כה, כח): וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד בְּפִיו, וְתִרְגוּמוֹ: 'אֲרִי מִצְדִּיהָ הִוּוּ אָכִיל' (בְּגִלְל שֶׁהוּא הִיָּה אוֹכֵל מִצְדוֹ). וְהַדָּבָר תְּמוּוָה, שֶׁצִּדִּיק כְּמוֹ יִצְחָק אֲבִינוּ יֹאֵהֵב אֶת הַרְשָׁע בְּשִׁבִיל שְׂנוֹתָן לוֹ לְאֹכֵל? אַךְ בַּאֲמַת עֵקֶר אֶהְבְּתוֹ הִיָּה, כִּי סָבַר שֶׁעֲשׂו הַרְשָׁע אוֹהֵב אֶת הַתְּלִמִּיד-חֲכָם וְרוֹצֵה לְהַחֲזִיקוֹ. וְעַל-כֵּן הִיָּה אוֹהֵבוֹ בְּשִׁבִיל הָאֲכִילָה שְׂנוֹתָן לוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה סָבַר שֶׁרוֹצֵה לְהַחֲזִיק אֶת הַתְּלִמִּיד-חֲכָם, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית שֶׁל עֵשָׂו אִם הִיָּה עוֹשֶׂה זֹאת בַּאֲמַת.

וְזֶה שֶׁהִיָּה מְרַמָּה אוֹתוֹ וּשְׂאֵל לוֹ (תְּנַחמוּא תּוֹלְדוֹת ח): 'אָבֵא, אִיָּה מְעַשְׂרִין אֶת הַמֶּלֶח וְאֶת הַתְּבֵן', כִּי תְרוּמוֹת וּמְעַשְׂרוֹת שְׂנוֹתָנִין לַכֹּהֵן - זֶהוּ בַּחֲנִינַת צְדָקָה, נְדָבַת לֵב, שְׂנוֹתָנִין לַכֹּהֲנִים חֲלָף עֲבוֹדַתְּם אֲשֶׁר הֵם עוֹבְדִים בְּאֵהֶל מוֹעֵד, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינַת צְדָקָה שְׂנוֹתָנִין לְהַתְּלִמִּיד-חֲכָם שֶׁנִּקְרָא 'כֹּהֵן' הַעוֹסֵק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה עֵקֶר הָאֲרַת הַרְצוֹן, שֶׁמִּמְשִׁיכִין הָאֲרַת

הרצון לבחינת עשיה, כדי לבטל זהמת הנחש, כדי שיכלל עשיה ברצון. ובשביל זה עקר תרומות ומעשרות ומתנות עניים הם מתבואות השדה, כי עבודת השדה הוא עקר הל"ט מלאכות, כי רב המלאכות הם בשדה, כי השדה היא עקר בחינת עשיה גשמיית. ועל-כן הזהירה תורה את ישראל לקדש את התבואה היוצאה מן השדה על-ידי תרומות ומעשרות, ומתנות עניים, שהם בחינת צדקה, שעל-ידיה מקדשין בחינת עשיה, שממשיכין הארת הרצון בעשיה ונכלל עשיה ברצון, נמצא, שעקר קדשת העשיה להכלל ברצון, הוא על-ידי צדקה. וזהו בחינת (שעיה לב, יז): "והיה מעשה הצדקה שלום" - 'מעשה' דיקא, כי על-ידיה נתקדש העשיה. ונעשה שלום בין שני הפכים, כי עשיה נכלל ברצון.

עשו רימה את אביו כאילו הוא רוצה להרבות בצדקה ליראי ה'

ועל-כן עשו שהיה מרמה את אביו עד שסבר שהוא רוצה להחזיק התלמיד-חכם, על-כן שאל אותו: 'אבא, איך מעשרין' וכו', כאלו הוא חפץ להרבות בצדקה, בתרומות ומעשרות, עד שמספק אפלו אם להפריש מעשרות מתבן ומלח! אבל באמת כל זה היה רמאות. כי אדרבא, לא די שלא רצה להחזיק את יעקב אחיו הצדיק, אף גם אדרבא, היה שונא גדול להצדיק יעקב, ומחמת הרמאות הזה שהטעה את אביו, על-כן רצה יצחק לברכו, דהינו שרצה לתן לו שפע הפרנסה בעולם הזה, כמו שכתוב (בראשית כז, כח): ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ - שזאת הברכה רצה לברך את עשו הרשע, כי סבר שהוא רוצה לעסק בעבודת השדה, בל"ט מלאכות ולהחזיק את אחיו התלמיד-חכם. על-כן אמר שטוב לברך אותו בברכה זו כדי שיעסק בעבודת השדה, ויחזיק את אחיו התלמיד-חכם,

כי יַעֲקֹב אֵין צָרִיךְ כָּלֵל לְבָרְכָהּ זֹאת, כִּי הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲסֹק בְּשׁוּם עֵסֶק כָּלֵל רַק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדַת ה' וְעִשׂוֹ אַחִיו יַחֲזִיק אוֹתוֹ. כְּמוֹ שֶׁיְהִי לַעֲתִיד בְּאַמַּת שִׁקִּים (ישעיה סא, ה): "וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם" וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁלָּהֶם הוּא לְהַחֲזִיק אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיּוּכְלוּ לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְעַל־כֵּן אָמַר יִצְחָק: הַבִּינָה לִי צִיד וְאֶכְלָה וְכוּ', כִּי דִיְקָא עַל־יְדִיָּהּ שֶׁיָּבִיא לוֹ צִיד לְאָכַל לְהַחֲזִיק הַתְּלִמִּיד־חֶכֶם, עַל־יְדִיָּהּ יִקְבַּל הַבְּרוּכּוֹת, כִּי בּוֹדָאִי אִם הִיָּה עִשׂוֹ רוּצָה בְּכָךְ בְּאַמַּת, שֶׁהוּא יַעֲבֹד בְּעִבּוּדַת הַשָּׁדָה, וְיַחֲזִיק אֶת יַעֲקֹב אַחִיו הַתְּלִמִּיד־חֶכֶם, בּוֹדָאִי הִיָּה מְגִיעַ לוֹ הַבְּרוּכָה בְּזָכוֹת יַעֲקֹב, כְּדִי שֶׁיּוּכַל לְהַחֲזִיק אוֹתוֹ, אֲבָל בְּאַמַּת הַרְשָׁע בְּחִינַת עִשׂוֹ, אֵינוֹ חֲפִץ בְּזָה כָּלֵל, רַק רוּצָה לְקַבֵּל הַבְּרוּכּוֹת בְּשִׁבִיל תְּאוּוֹת לְבוֹ הָרַע, כְּדִי שֶׁיּוּכַל לְמַלְאוֹת כֹּל תְּאוּוֹתוֹ, וְאֲדַרְבָּא רוּצָה לְרַדְף חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֶת הַצְּדִיק אַחִיו.

יעקב היה צריך להתלבש בלבושי עשו בעשיות גשמיות כדי לקבל פרנסה

וְרַבְקָה שִׁמְעַת בְּדַבַּר יִצְחָק - כִּי רַבְקָה יְדַעָה כֹּל זֹאת הַיֵּטֵב, שֶׁעִשׂוֹ הוּא רִשָּׁע גְּמוּר וְכוֹנֵנֵתוֹ לְהָרַע, עַל־כֵּן שָׁלַחָה אֶת יַעֲקֹב לְקַבֵּל הַבְּרוּכּוֹת בְּרִמָּאוֹת מֵאֲבִיו, כִּי יַעֲקֹב הַצְּדִיק אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַבֵּל הַבְּרוּכּוֹת, שֶׁהֵם שִׁפְעֵי הַפְּרִנְסָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי אִם עַל־יְדֵי רִמָּאוֹת הַזֹּאת, שֶׁמְכַרְח לְהַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּבַחֲינַת עִשְׂיָה גְּשְׁמִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת עִשׂוֹ, כְּדִי שֶׁיּוּכַל לְקַבֵּל פְּרִנְסָה. וְזֶהוּ שֶׁהַלְבִּישָׁה אוֹתוֹ בְּלְבוּשֵׁי עִשׂוֹ וְלֹא הִפִּירוֹ, כִּי הָיוּ יְדָיו כִּיְדֵי עִשׂוֹ אַחִיו שֶׁעֵרַת וַיְבָרְכֵהוּ (בְּרֵאשִׁית כז, כג) - כִּי בְּאַמַּת יַעֲקֹב בְּשָׂרְשׁוֹ רְחוּק מִפְּרִנְסָה גְּשְׁמִיית, כִּי חָלְקוּ רַק תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּחִינַת 'הָאֶרֶת הַרְצוֹן', שֶׁהוּא הַפֶּךְ עִשְׂיָה גְּשְׁמִיית.

ועל-כן אם הִיָּה יַעֲקֹב נִכְנָס לְיִצְחָק בְּלִי לְבוּשֵׁי עֶשָׂו וְהָיָה מִבְּקָשׁוֹ שֶׁיִּבְרָכּוּ שְׂיִתָּן לוֹ הַשֵּׁם יִתְּבָרַךְ שִׁפְעֵה וְהִצְלַחַה בְּעֵסְקֵי פְּרִנְסָתוֹ - לֹא הָיָה יִצְחָק מִרְצָה לָזֶה, כִּי הָיָה אוֹמֵר לוֹ: לָמָּה לָךְ לַחֲשֹׁב פְּרִנְסָה כָּלֵל, כִּי אֵתָּה צָרִיךְ רַק לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּתְפִלָּה וּפְרִנְסָתְךָ תִּהְיֶה נַעֲשִׂית עַל-יְדֵי אֲחֵרִים. וְהֵם צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ עַל פְּרִנְסָה כְּדֵי לְהַחֲזִיק אוֹתְךָ, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית שְׁלָהֶם, אֲבָל אֵתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת רַק יוֹשֵׁב אֹהֶל, וְלִבְלִי לַחֲשֹׁב שׁוּם פְּרִנְסָה כָּלֵל, כְּמוֹ שְׂיִהְיֶה לְעֵתִיד בְּאַמֶּת שְׂיִתְקַיֵּם: "וְעַמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם" וְכוּ'. וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי (בְּרֵכוֹת לה:), 'אֶפְשָׁר אָדָם חוֹרֵשׁ בְּשַׁעַת חֲרִיפָהּ וְזוֹרַע בְּשַׁעַת זְרִיעָה וְכוּ', תּוֹרָה מָה תִּהְיֶה עֲלֶיךָ, אֵלֶּא בְּזִמְנֵי שְׂיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוּם - מְלֹאכְתָּן נַעֲשִׂית עַל-יְדֵי אֲחֵרִים', כִּי יִצְחָק רָצָה שְׂיִתְנַהֵג הָעוֹלָם תַּכְּף כְּמוֹ שְׂיִהְיֶה בְּסוֹף כְּשִׁיבֹא מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, כִּי יִצְחָק הוּא בְּחִינַת תַּקְוָה הִירָאָה הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת פֶּחַד יִצְחָק שְׁנִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּחִינַת רְצוֹן, כְּנִ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר.

אי אפשר לקבל החסד של אברהם רק ע"י הכלי של יצחק שהוא יראה

וְזֶה בְּחִינַת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, כִּי אַבְרָהָם הוּא בְּחִינַת רְצוֹן, כִּי נִקְרָא נְדִיב לֵב הָרֵאשִׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים מז, ט): "נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ". כִּי כָּל עֲבוּדָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הָיָה רַק עַל-יְדֵי הָרְצוֹן - שֶׁהָיָה מִשְׁתַּוָּקֵק וְנִכְסָף תְּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְּבָרַךְ בְּרִצּוֹן חֲזָק מְאֹד, עַד שֶׁזָּכָה לָמָּה שֶׁזָּכָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּמְקוֹם אַחֵר (לִיקוּ"מ סִימָן קמב). כִּי הוּא הָיָה רֹאשׁ לַגֵּרִים (חֲגִיגָה ג), וְעַדִּין לֹא הָיָה שׁוּם תּוֹרָה וּמִצְוָה וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוּם עֲבוּדָה רַק הָרְצוֹן לְבַד. וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ זָכָה שֶׁגִּלָּה לוֹ הַשֵּׁם יִתְּבָרַךְ כָּל הַתּוֹרָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרַאשִׁית רַבָּה צה, ג). נִמְצָא, שֶׁאַבְרָהָם הוּא בְּחִינַת רְצוֹן.

וְעַל-כֵּן הוּלֵיד אֶת יִצְחָק שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה (תְּקוּנַי זְהַר, תְּקוּן לַג, ע"ז), כִּי הִירְאָה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הָרְצוֹן, וְעַל-כֵּן רָצָה יִצְחָק שְׂוִיתֵנָהּג הָעוֹלָם מִיַּד כְּמוֹ שְׂוִיָּהּ לַעֲתִיד בַּעַת הַגְּאֻלָּה שְׂתִּהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת יִצְחָק, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א' טז, ע"ז): "וַיִּשְׁבּוּעַתּוֹ לִיִּצְחָק" כְּמוֹבֵא (שַׁבַּת פֶּט). כִּי עַקֵּר הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה עַל-יְדֵי הִירְאָה שְׂתִּתְגַּלֶּה עַל-יְדֵי הָאֲרֶת הָרְצוֹן, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים פֶּט, ג): "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה".

יצחק רצה שיתנהג כבר העולם עם חסד כמו לעתיד לבא

וְעַל-כֵּן כְּתִיב בְּמִשְׁיַח (שֵׁם יֵא, ג): "וְהִרְיָחוּ בִּירְאָת ה'", כִּי עַקֵּר הַחֶסֶד שְׂוִיתֵגְלָה לַעֲתִיד בְּחִינַת (שְׂמוֹאֵל-ב' כב, נא): "וְנַעֲשֶׂה חֶסֶד לְמִשְׁיָחוֹ לְדָוִד" יִהְיֶה עַל-יְדֵי הִירְאָה - שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחִסְדּוֹ. וְכֵל זֶה יִהְיֶה עַל-יְדֵי עֲצָם הַתְּגָלוֹת הָרְצוֹן שְׂוִיָּהּ לַעֲתִיד, כִּי אַז "כֻּלָּם יִדְעוּ אוֹתוֹ לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָּם, כִּי תִמְלֵא הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה'" וְכוּ' (יִרְמְיָהוּ לֵא, ג). וְכֻלָּם יִפִּירוּ וַיִּדְעוּ שֶׁהַכֵּל מִתְנַהֵג רַק בְּרְצוֹנוֹ וְהַשְּׂגָחַתוֹ לְבַד, וְאִין שׁוּם טַבַּע כֻּלָּל, כִּי אִפְלוּ הַטַּבַּע בַּעֲצָמָה שֶׁל עֵכָשׁוֹ, הִיא גַם-כֵּן הַכֵּל בְּרְצוֹנוֹ וְהַשְּׂגָחַתוֹ בְּכֵל עֵת וְרָגַע, וְהַטַּבַּע בִּידוֹ יִתְבַּרַךְ בְּכֵל עֵת וְרָגַע כְּחֹמֶר בְּיַד הַיוֹצֵר, כִּי הוּא יִתְבַּרַךְ בְּרֵא אֶת הַטַּבַּע, וְהוּא מְנַהֵג וּמְחִיָּה אֶת הַטַּבַּע, וְהוּא בְּרְצוֹנוֹ מְשַׁנֶּה אֶת הַטַּבַּע בְּכֵל עֵת שְׂרוֹצָה, כִּי הַכֵּל בְּרְצוֹנוֹ לְבַד.

וַיִּצְחָק אַבְיָנוּ רָצָה שְׂוִיתֵנָהּג הָעוֹלָם תַּכְּף בְּבַחֲיַנָּה זוֹ, בְּבַחֲיַנַּת (יִשְׁעְיָהוּ סא, ה): "וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנָכֶם" וְכוּ', וְעַל-כֵּן לֹא הָיָה מְרָצָה לְבָרַךְ אֶת יַעֲקֹב בְּטַל וּמְטַר בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָה, כִּי פְרֻנְסָתוֹ תִּהְיֶה נַעֲשִׂית עַל-יְדֵי אַחֲרִים, וְלִמָּה לוֹ לַחֲשֹׁב כֻּלָּל צְרָכֵי טַל וּמְטַר גְּשָׁמִיִּים שֶׁהֵם בְּשִׁבִיל עֲבוּדַת הַשָּׂדֶה, שְׂזָה

אין שיך לו כלל, רק אותן שיעסקו בפרנסתו הם יקבלו הברכה הזאת בזכות יעקב, כדי שיוכלו להחזיק אותו.

כל זמן שלא נטהר העולם מקללת הנחש צריכים דייקא לעבוד את השי"ת בעשיות גשמיות

אבל באמת אז עדין לא נזדכך ולא נטהר העולם לגמרי מזהמת הנחש שנמשך על ידי חטא אדם הראשון, ונתדבק אז תקף זהמת הנחש בעשו הרשע על ידי מעשיו הרעים, עד שנעשה שוין לאחיו הצדיק יעקב ולא היה רוצה להחזיקו כלל, אדרבא, רצה לרדף אותו ולא היה חפץ לקבל ברכת הפרנסה גשמית כי אם בשביל עצמו ותאותו למלאות תאוות בטנו, וכדי לרדף יותר את יעקב, ועליו נאמר (תהלים קט, יז): "ויאהב קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו". כי היה אוהב קללה, שהוא הקללות שנתקלל מחטא אדם הראשון ל"ט קללות, שהם בחינת ל"ט מלאכות גשמיות, בחינת "בעצבון תאכלנה, בזעת אפיה תאכל לחם" וכו'. והוא אהב קללה זאת, וכי בחר זאת לחלקו כי היה איש שדה, ולא חפץ בברכה כלל, כי לא היה חפץ כלל להיות מרכבה ליעקב להחזיק אותו כדי לכלל בברכה, ועל ידי זה באמת "ותרחק ממנו" - הברכה, כי יעקב קבל כל הברכות.

כי כל זמן שלא נתתקן עדין זהמת הנחש לגמרי ואין ההמון עם העוסקים במלאכות ומשא ומתן מחזיקים את התלמידי חכמים, כמו כן צריכין עדין לעסק במלאכות ומשא ומתן, כי כפי מה שמרבין ישראל בצדקה, ועקר הצדקה להחזיק תלמידי חכמים, כמו כן הם דוחין זהמת הנחש בחינת ל"ט מלאכות ונתמעטין הטרדות והעסקים, כי אפלו מי שעוסק

במשא-ומתן ומלאכות לאו הכל שוין, כי לפעמים הפרנסה באה בנקל בסבה קלה בלי יגיעה רבה, ולפעמים צריכה יגיעה גדולה והשכר מועט. והכל כפי זכות הצדקה שעל ידה נדחה זהמת הנחש ל"ט מלאכות, וכמו כן נתמעט העסק, עד לעתיד שיתקיים (ישעיה א, כז): "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה", אז יתגלה הרצון, ואז לא נצטרך לעסק בשום עסק ומלאכות כלל, כי נתקיים (שם סא, ה): "ועמדו זרים ורעו צאנכם" וכו', אבל עכשו כל זמן שאין זוכין לזה צריכין גם ישראל לעסק באיזה עסק ומשא-ומתן כדי להמשיך פרנסה.

ע"י שעושים משא ומתן באמונה הוא נחשב למלאכת המשכן

וזהו בחינת מה שיעקב אבינו התלבש עצמו בלבושי עשו כדי לקבל הברכה מאביו, שהיא ברכת טל ומטר בשביל פרנסה, כי עשו הוא בחינת עשיה גשמייית, בחינת ל"ט מלאכות, ויעקב הוא באמת רחוק מזה, כי הוא בבחינת רצון, אבל מחמת שאין העולם מתקן ואין הרשע רוצה להחזיק הצדיק, על-כן צריכין גם ישראל הכשירים שהם בחינת יעקב, להתלבש בלבושי עשו בעשיות גשמיות שהם עסקי משא-ומתן ול"ט מלאכות בשביל להמשיך פרנסה.

ועל-כן הכרח יעקב להתלבש עצמו בבחינת לבושי עשו. בבחינת שערות שהם בחינת עשיה, בחינת ל"ט מלאכות, זהו רמז כי גם ישראל הכשירים צריכין לעסק באיזה עסק בשביל פרנסה, עכשו, מחמת שעדין לא נתגלה הארת הרצון בשלמות, אבל כשיעקב בחינת בני ישראל הכשירים מתלבשין עצמן בלבושי עשו בשביל פרנסה, דהינו שעוסקין באיזה עסק ומשא-ומתן

בשִׁבִּיל פְּרִנְסָה, הֵם מְקַדְּשִׁין וּמְטַהְרִין אֶת הָעֶסֶק וְהַמְּשָׂאוֹמְתָן וְהַל"ט מְלֹאכוֹת בְּקִדְּשָׁה גְדוּלָּה, כִּי עוֹשִׂין מְשָׂאוֹמְתָן בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה, וְאֵזִי כָּל הָעֶסְקִים וְהַל"ט מְלֹאכוֹת שְׁלֵהֶם הֵם בְּבַחֲיֵינָת ל"ט מְלֹאכוֹת הַמְּשָׁכָן.

כשעושים משא ומתן באמונה נעשה נחת רוח כמו "ריח גן עדן"

זֶהוּ בַּחֲיֵינָת (בְּרֵאשִׁית כז, כז): וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וְכוּ', וַיֹּאמֶר רֵאֵה רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בֵּרַכּוּ ה'. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סה, כב): שֶׁהוּא רֵיחַ גֵּן עֵדֶן שְׁנִכְנַס עִמּוֹ, זֶה בַּחֲיֵינָת מְלֹאכֶת הַמְּשָׁכָן, כִּי צִיּוּרָא דְּמִשְׁכְּנָא כְּצִיּוּרָא דְּגֵן עֵדֶן (תְּקוּנֵי זֵהֵר יג). הֵינּוּ כְּשִׁיעֶקֶב בַּחֲיֵינָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכַּשְׂרִים בְּאֲמָת, כְּשִׁמְלֵבִישִׁין עֲצָמוֹן בְּבִגְדֵי עֵשׂוֹ, הֵינּוּ כְּשִׁעוֹסְקִים בְּמִשָּׂא־וּמְתָן וְעֶסְקִים - שְׂאָהוּ בַּחֲיֵינָת בְּגִדֵי עֵשׂוֹ, אֵזִי עֶסְקִיהֶם וּמְלֹאכֶתָם מַעֲלָה רֵיחַ טוֹב כְּרִיחַ גֵּן עֵדֶן, שֶׁהוּא בַּחֲיֵינָת צִיּוּרָא דְּמִשְׁכְּנָא, כִּי כָּל מְלֹאכֶתָם וְעֶסְקִיהֶם הֵם בְּבַחֲיֵינָת מְלֹאכֶת הַמְּשָׁכָן. וְאֵז קָבֵל יַעֲקֹב הַבְּרֻכּוֹת שֶׁל טַל וּמָטָר וְכוּ', שֶׁהוּא בְּרֻכַת הַפְּרִנְסָה, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין שׁוֹפֵעַ הַחֹסֵד בְּשְׁלֵמוֹת, צְרִיכִין עֶסְקִים וְל"ט מְלֹאכוֹת לַעֲשׂוֹתָן בְּקִדְּשָׁה, בְּבַחֲיֵינָת מְלֹאכֶת הַמְּשָׁכָן, כְּדִי לְהַמְּשִׁיךְ פְּרִנְסָה. כִּי רַק הַצְּדִיקִים וְהַתְּלֵמִידֵי חֻכְמִים וְהַכַּשְׂרִים אֲמֵתִים זֹכִינְן קָצֶתָם לְבַחֲיֵינָת הַהִנְהָגָה שֶׁל לַעֲתִיד שְׁיִתְקִים (יִשְׁעִיָּה סא, ה): "וְעִמְדוּ זָרִים" וְכוּ', דִּהֵינּוּ שֶׁאֵין עוֹשִׂין שׁוּם עֶסֶק וּמְלֹאכָה כְּלָל, אֲבָל שְׂאָר יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לַעֲסֹק בְּמִשָּׂא־וּמְתָן וּמְלֹאכָה בְּקִדְּשָׁה.

וְעַקֵּר תְּקוּנָם שִׁיכּוֹנוּ בְּעֶסְקָם בְּמִשָּׂא־וּמְתָן לְהַחֲזִיק אֶת הַתְּלֵמִיד־חֻכְם הָאֲמָת, וְעַל־יְדֵי־זֶה זֹכָה כָּל אֶחָד לְפִי הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָן לְהַתְּלֵמִיד־חֻכְם לְבִטֹּל זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ שֶׁהֵם ל"ט מְלֹאכוֹת, עַד שֶׁיִּזְכּוּ כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִצְטָרְכוּ לַעֲסֹק

בשום עסק ומשא-ומתן כלל. וזה התקון יהיה נגמר בשלמות פשיבוא משיח במהרה בימינו. שאז יתקיים: "ועמדו זרים ורעו צאנכם" וכו', וישראל לא יעסקו בשום עסק ומלאכה כלל.

עבודת הבכורה והקרבנות הוא ג"כ להעלות את העשייה - הבהמיות לרצון

וזה בחינת את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי (פסוק לו), כי עבודת הקרבנות היתה מתחלה בבכורות ואחר-כך נתנה לכהנים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה לא, ח). ועקר עבודת הקרבנות הוא בחינת התגלות הרצון שהיה בבית המקדש, כי כל הקרבנות הם נדבת לב בחינת רצון, ועל-כן נאמר בכל הקרבנות (ויקרא יט, ח): "לרצונכם תזבחהו", כי על-ידי הקרבן מעלין מבהמה לאדם, כידוע, הינו שמבררין ומעלין בחינת עשיה שהוא בחינת בהמיות - מעלין אותה לבחינת רצון שהוא בחינת דעת, בחינת אדם, כי עקר נפש האדם הוא בחינת אור הרצון. ועל-כן נקראין מעשה הקרבנות עבודה, כי באמת זה עקר העבודה להעלות בחינת עבדות בחינת עשיה, בחינת בהמיות לבחינת רצון, שהוא בחינת נשמת ישראל, שהם קרויים "אדם".

וזה שאנו מתפללין 'רצה' על עבודת הקרבנות שיתקבלו לרצון, כמו שאומרים: "ותהי לרצון תמיד עבודת", ועל-כן נקרא ברכת 'רצה' - עבודה, כמבאר בגמרא ופוסקים, כי עקר עבודת הקרבנות שיכללו ברצון העליון, הינו שיכלל עשיה ברצון, ועל-כן היו כל הקרבנות בבית המקדש ששם הארת הרצון. ועקר עבודת הקרבנות על-ידי הכהנים, כי הפהן הוא בחינת החסד שנתגלה על-ידי היראה שנעשה על-ידי הרצון, שעל-ידי החסד הזה

נתבטלין כל הל"ט מלאכות שהם זהמת הנחש שנמשכין מפגם הרצון. ועל-כן עקר העבודה בכהנים, כי עקר מעשה העבודה הוא לטהר עולם העשייה (פרי-עץ-חיים תפלה, פרק ד) - שיכלל עשייה ברצון, שזה נעשה על-ידי הכהן איש החסד שהוא מביטל זהמת הל"ט מלאכות בחינת עשייה, ואז נכלל עשייה ברצון שזהו עקר בחינת הקרבן.

עבודת הקרבנות מטהר את עולם העשייה ומעלה אותו עד אין סוף

וזה שמונבא בפונות, שקרבנות הם מטהרין בחינת עשייה, ובשביל זה אומרים הקרבנות בתחלת התפלה, שאז הוא תקון ועלית העשייה. ואיתא בזהר הקדוש (נח סה): שסלוקא דקרבנין עד אין-סוף, כי אין-סוף זה בחינת רצון שברצונות, רענא דרעוין כידוע (זהר פקודי רלט), כי עקר הקרבנות לטהר ולזכר עולם העשייה, שזהו עקר הארת הרצון, כשזוכין לרצון חזק בעולם העשייה. ואז נכלל עשייה ברצון, ועל-ידי-זה עולין ונכללין באין-סוף ברענא דרעוין, כי אי אפשר להכלל באין-סוף ברענא דרעוין כי אם כשמוזכין ומטהרין בחינת עשייה, וכוללין עשייה ברצון אשר בשביל זה ירד האדם לעולם הזה.

נמצא, שכל הקרבנות הם בחינת הארת הרצון, הינו בחינת כלליות עשייה ברצון, ובתחלה היתה העבודה בכורות, ועשו היה בכור. ואם היה זוכה להיטיב מעשיו - היה זוכה לעבד עבודת הקרבנות, כי בודאי היה לו בחירה לבחר בטוב, אף אפלו אחר-כך כשנטה לדרך אחר ולא רצה לעסק בעבודה תמה כמו יעקב אחיו, אם היה חפץ על כל פנים באהבת אחיו, והיה מחזיק אותו, והיה נותן לו כל הצטרותו - היה זה נחשב גם-כן לעבודת הקרבנות ממש שמחייב הבכור לעבד. כי מי שמחזיק תלמיד-חכם, נחשב כאלו

הקריב כל הקרבנות, כי אכילת הצדיק גדול יותר מקרבנות, כמו שכתב רבנו ז"ל בספר האלף-בית החדש (ספר המדות אות אכילה סימן ז). כמו שאמרו רבותינו ז"ל (כתבות קח): 'כל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו הקריב בפורים' וכו', גם איתא (ברכות י): 'כל המארח תלמיד-חכם בתוך ביתו כאלו הקריב תמידיו', כי על-ידי הצדקה שנותן לתלמיד חכם ומחזיק אותו, על-ידי-זה נכלל עשיה ברצון, שזהו ממש בחינת 'קרבנות'.

עשו לא רצה להחזיק את הת"ח, אדרבה רצה שהם

ישמשו אותו

אבל עשו לא חפץ בזה, אדרבא, רדף את יעקב, כי לא חפץ בברכה, כי לא רצה כלל להתקרב להשם-יתברך ולצדיקים, רק כל חפצו ורצונו היה רק להמשיך לעצמו כל תאוות לבו הרע, ועל-כן מכר את הבכורה בשביל תאוות אכילה, כמו שכתוב (בראשית כה, כט): ויבא עשו מן השדה והוא עיף ויאמר הלעיטני נא מן האדם וכו'. כי המעשה היה דיקא בעת שבא מן השדה והוא עיף, דהינו שהיה עיף ויגע מזהמת עבודת העשיה שרדף אחר עבודת העולם הזה, העשיה הגשמי, ולא המשיך עצמו אל הרצון דקדושה כלל רק אל ההפך ממנו, לתקף העשיה, ורדיפת העולם הזה הגשמי, ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא טז): 'והוא עיף' - 'מן הרציחה', ושאר עברות שחשבו רבותינו ז"ל, כי הכל כלול בחינת והוא עיף שהוא בחינת שהמשיך על עצמו הקללה "בעצבון תאכלנה", בחינת 'זהמת הל"ט מלאכות', שמשם נמשכין כל העוונות, כי הם זהמת הנחש פנ"ל, על-כן הכל בכלל והוא עיף.

ואז אמר ליעקב הלעיטני נא וכו'. ובזה הראה רשעותו הגדולה, כי לא די שהוא אינו רוצה להחזיק את התלמיד-חכם בחינת יעקב, אף גם הוא

רוצה לגזל את הצדיק ורוצה שהצדיק יטרח בשבילו, חס ושלום, ויתן לו לאכל למלאות בטנו הרע, ועל-כן קים יעקב אבינו (תהלים יח, כז): "עם עקש תתפתל", ואמר לו - מכרה כיום את בכרתך לי, כי מאחר שאין חפץ בשום עבודה כלל, ואין אתה רוצה להמשיך עצמך אל הרצון דקדושה ולהחזיק את התלמיד-חכם שזהו בחינת עבודת הקרבנות השיך להבכור, ואתה אינך חפץ בזה כלל, רק כל רצונך הוא להפוך ממש, רק למלאות בטנך ולרדף אחר זהמת העשיה גשמייית, בחינת והוא עיף, על-כן בודאי ראוי לך למכור לי הבכורה, כי אין לך עוד שום חלק בהקדשה כלל, ואז מכר לו הבכורה ברצון שלם, כי לא חפץ בבכרה ובבכורה כלל, כמו שכתוב: למה זה לי בכרה.

**יעקב נתן לעשו את תוקף הדינים, ולקח לעצמו אור
הרצון שהיה בתוך עשו**

כי הברכה והבכורה הם בחינת רצון, בחינת כלליות עשיה ברצון, שזהו עקר הברכה שנמשכת מרצון העליון, וזה בחינת קרבנות, בחינת בכורה. והוא לא חפץ בזה כלל, רק אדרבא כל חפצו היה חס ושלום להפך הרצון לעשיה, כי כל הרצונות שלו היו רק אחר תאוות וחקמדות העולם העשיה, על-כן לקח יעקב אבינו את הבכורה ממנו כדין ונתן לו בעדה תאוות אכילה גשמיות של העולם הזה, שהוא לחם ונזיד עדשים וכו', ונשאר כל אחד בחלקו, כי יעקב קבל לעצמו כל הטוב שהיה כבוש אצל עשו בגלות, שהוא בחינת ניצוצי אור הרצון שהיה אצלו שהוא בחינת בכורה, ויעקב נתן לו האדם האדם הזה - שהוא תקף הדין, תקף העשיה הגשמייית, שהוא פסלת האכילה, פסלת העשיה, בחינת אחיזת הסטרא אחרא, וסלק הפסלת ממנו ונתן הכל לעשו ונשאר כל אחד בחלקו אשר בחר לו.

וְזֶה שֶׁפָּתַב רִשׁ"י, שֶׁיִּצְחָק הָיָה מְצַעַר בְּתַחֲלָה וְאָמַר אוֹלֵי עֲשִׂיתִי שְׂלָא כְּדִין שֶׁבְּרַכְתִּי אֶת יַעֲקֹב תַּחֲלָה, אֲךָ כְּשֶׁשָּׁמַע מִמּוֹנוֹ שְׁגָם הַבְּכוֹרָה מְכַר לוֹ אֲזַי אָמַר: 'עַל זֶה הָיִיתִי מְצַטְעָר וְכוּ', עֲכָשׁוּ גַם בְּרוּךְ יְהִי'. הֵינּוּ כְּנַ"ל, כִּי עַקֵּר הַטְּעוֹת שֶׁל יִצְחָק הָיָה שֶׁהָיָה סָבוּר שֶׁעָשׂוּ אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא רָשָׁע הוּא אוֹהֵב אֶת הַתְּלַמִּיד-חֶכֶם וְרוֹצֵה לְהַחֲזִיקוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְבָרְכוֹ בְּפִרְנֹסָה כְּדִי שֶׁיִּוָּכַל לְהַחֲזִיק אֶת הַתְּלַמִּיד-חֶכֶם, אֲבָל כְּשֶׁשָּׁמַע יִצְחָק שֶׁעָשׂוּ הַרְשָׁע מְכַר הַבְּכוֹרָה, וּבָזָה הָרְאָה זְדוּנוֹ שֶׁאֵינוֹ חָפֵץ בְּבִרְכָה, כִּי אֵינוֹ חָפֵץ כָּלֵל לְכָלֵל בְּרָצוֹן עַל-יְדֵי הַתְּלַמִּיד-חֶכֶם, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת 'בְּכוֹרָה', בְּחִינַת 'קָרְבָנוֹת', וְהוּא אֵינוֹ חָפֵץ בְּבְחִינָה זוֹ כָּלֵל, רַק אֲדַרְבָּא מְכַר בְּכוֹרְתּוֹ לְיַעֲקֹב בְּשִׁבִיל תַּאֲוֹת אֲכִילָה הַגִּשְׁמִייתִי, עַל-כֵּן אָמַר יִצְחָק: 'עַל זֶה הָיִיתִי מְצַטְעָר וְכוּ', עֲכָשׁוּ בּוֹדָאֵי גַם בְּרוּךְ יְהִי', כִּי בּוֹדָאֵי מַגִּיעַ הַבְּרָכָה רַק לְיַעֲקֹב, כִּי הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע נִמְשָׁף מִמְּקוֹר הַרְצוֹן שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', רַק מֵה שֶׁרְצִיתִי לְבָרֵךְ אֶת עֲשׂוֹ הַכֵּל הָיָה בְּשִׁבִיל יַעֲקֹב כְּדִי שֶׁתּוּכַל לְהַחֲזִיק וְכוּ', אֲבָל עֲכָשׁוּ שֶׁאֵין אֶתָּה חָפֵץ בָּזָה בּוֹדָאֵי מַגִּיעַ הַבְּרָכָה וְהַבְּכוֹרָה לְיַעֲקֹב וְכוּ'.

הבכיה של עשו הוא מתוך מרה שחורה

וְאִז (כז, לח): וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קִלּוֹ וַיִּבֶךְ - 'וַיִּבֶךְ' דִּיקָא, כִּי הַבְּכִיָּה הִיא מוֹתְרוֹת הַמְּרָה שְׁחוֹרָה, שֶׁזָּהוּ בְּחִינַת תְּקֵף זְהֻמַּת הָעֲשִׂיָּה, בְּחִינַת "בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", כִּי עֲצָבוֹת הוּא מְרָה שְׁחוֹרָה, שֶׁמִּשָּׁם הַבְּכִיָּה וְהַדְּמָעוֹת, וְעַל-כֵּן עֲשׂוֹ הַרְשָׁע עַל-יְדֵי בְּכִיתּוֹ הָרָעָה הָיָה מְעוֹרֵר תְּקֵף זְהֻמַּת הַנְּחֹשׁ, תְּקֵף הָעֲשִׂיָּה שֶׁהָיָה נִאֲחָז שָׁם. וְצַעֵק צַעֲקָה גְדוֹלָה שֶׁיִּתֵּן לוֹ תַּאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִז הַכֶּרַח יִצְחָק לְסִתָּם אֶת פִּיּוֹ וַיִּתֵּן לוֹ תַּאֲוֹת הָרָעָה, כִּי אִז עֵדִין לֹא נִתְּתֵקוֹן הָעוֹלָם וְהָיָה עֵדִין אַחִיזַת הַסְטְרָא-אַחְרָא, בְּעוֹלָם, וְכָל זְמוֹן שְׂלָא נִתְּבַטֵּל הַסְטְרָא-אַחְרָא לְגַמְרֵי צְרִיכִין בְּהַכְרִיחַ לִתֵּן לָהּ חִיוֹתָהּ, כִּיְדוּעַ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנִּתְעוֹרֵר

עָשׂוּ בְתַקְיָה אַחִיזְתּוֹ בְּשִׂרְשׁוֹ, שֶׁהוּא בְּכִיָּה וְעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, שֶׁהוּא תַקְיָה זְהֵמַת הַנְּחָשׁ תַקְיָה הָעֲשִׂיָּה, אֲזִי הִכְרַח יִצְחָק לְמִלְאוֹת בְּטָנוֹ.

וְכָל הַצָּרוֹת וְהַגְּלוּת וְחֶרְבָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ - הַכֹּל נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי בְּכִיָּתוֹ הִרְעָה, כִּידוּעַ, כִּי עַל־יְדֵי בְּכִיָּתוֹ הִרְעָה הָיָה מְעוֹרֵר זְהֵמַת הַנְּחָשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּעֲצָבוֹן תֵּאֱכֹלֶנָּה", בְּחִינַת ל"ט מְלֹאכוֹת הָעֲשִׂיָּה וְכוּ', שֶׁהֵם פְּגָם הַרְצוֹן, וְעֲשׂוֹ הוּא הַסִּמְ"ךְ מ"ם בְּעֲצָמוֹ, וְעַל־כֵּן הִתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי־זֶה עַד שֶׁהִכְנִיס מִזְהֵמָא שְׁלוֹ בְּעוֹלָם וּפְגָם בְּרָצוֹן וְהִכְנִיס כְּפִירוֹת בִּלְבָב, עַד שֶׁגָּם קִצְתַּת מִיִּשְׂרָאֵל נִלְכְּדוּ בְּרִשְׁתּוֹ, כִּי הוּא עֵקֶר מִצַּח הַנְּחָשׁ אֲשֶׁר כָּל הַחַיּוֹת רְעוֹת הַדּוֹרְסִים וְטוֹרְפִים רַבִּים מִבְּנֵי עַמּוּנוֹ, שֶׁהֵם הָאֶפִיקוֹרְסִים הַמְכְּנִיסִים כְּפִירוֹת וְדַעוֹת זְרוֹת גַּם בְּקִצְתַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כָּלֵם הֵם יוֹנְקִים מִמּוֹנוֹ. וְעַל־יְדֵי־זֶה הִתְגַּבֵּר עַד שֶׁהִחְרִיב בֵּית קֹדְשֵׁנוֹ, כִּי עֵקֶר הַחֶרְבָן עַל־יְדֵי פְּגָם הַרְצוֹן.

עיקר התגברות הסט"א הוא כשמכניס עצבות בישראל ח"ו

זֶה בְּחִינַת וְהָיָה כֹּאֲשֶׁר תִּרְיַד וּפְרָקְתָּ עָלוֹ, 'תִּרְיַד' - הוּא לְשׁוֹן יִלְלָה וְעֲצָבוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה טו, א): "יִרְדַּ בְּכִי". וְכֵמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם, הֵינּוּ כֹּאֲשֶׁר תִּתְגַּבֵּר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְתִכְנִיס עֲצָבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל אֲזִי וּפְרָקְתָּ עָלוֹ, כִּי אֲזִי תוֹכֵל לְהִתְגַּבֵּר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם. כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹת הַסִּטְרָא־אֲחָרָא שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ הִרְשָׁע הוּא עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כְּשֶׁמְכְּנִיסִין, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עֲצָבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, וְעֵקֶר הָעֲצָבוֹת הוּא בְּחִינַת פְּגָם הַרְצוֹן כְּנ"ל, כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה הוּא, כְּשֶׁיִּדְעִין שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ, וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַתְּגַבְּרוֹתוֹ עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁהוּא פְּגָם הַרְצוֹן.

ע"י בכייתם של ישראל על הגלות זוכים להמתין
הבכייה של עשו וזוכים לנאולה ולשמחה

והנה באמת ישראל עם קדוש צריכין לשמח תמיד, כי הם נמשכין ממקור השמחה שהוא בחינת רצון, כי תהלה לאל חי יתברך שמו לעד יש לנו לשמח כל ימינו לעולם, אשר בראנו לכבודו והבדילנו מן התועים וכו', ולא שם חלקנו פהם וכו'. אך מאחר שנחרב בית המקדשנו שהוא בחינת הארת הרצון שהוא שמחתן של ישראל, ועל-ידי-זה התגבר, חס ושלום, העצבות והבכיה של עשו הרשע, על-כן אנו מכרחין להתאבל בכל יום על חרבן בית המקדש, ולבכות מאד מאד על חרבן בית המקדש כדי לבטל על-ידי-זה הבכיה של עשו הרשע, כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, ומנייה וביה אבא ליזיל ביה נרגא' (מהיער עצמו יתקינו את ידיה הגרזן כדי לכות את היער) (סנהדרין ט:), כי כל התגברותו הוא על-ידי זממת העשיה שהוא בחינת ל"ט מלאכות, בחינת עצבות ומרה שחורה ובכיה - שכל זה הוא הפך הרצון. ועל-כן אנו צריכין להתאבל ולבכות על חרבן בית המקדש ובזה אנו ממתיקין ומבטלין הבכיה והעצבות על-ידי הבכיה בעצמו, כי מנייה וביה אבא ליזיל ביה נרגא'.

ועל-כן על-ידי הבכיה דיקא מבטלין כח הבכיה של עשו שהוא בחינת עשיה, כי אנו מהפכים הבכיה בחינת עשיה לרצון. ועל-כן הבכיה של ישראל גדולה ויקרה מאד בעיני השם יתברך, כמו שכתוב (ירמיה לא, ח): "בבכי יבאו ובתחנונים אובילים", כי הבכיה של ישראל היא בחינת כלליות עשיה ברצון, שזהו עקר התכלית כנ"ל. כי עקר הבכיה של ישראל צריכה להיות כמו תינוק הבוכה מגדל הגעגועים שיש לו לאביו, כמו ששמעתי מרבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן פז), וזהו בחינת (שמות ב, ו): "והנה נער בכה",

מִדַּ "וַתַּחְמַל עָלָיו", כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּתַקוּנֵי (תְּקוּן יג, כז), כִּי כְּשִׁישְׁרָאֵל בּוֹכִים
 כְּמוֹ תִינוּק הַבּוֹכָה לְשׁוֹב לְאָבִיו אַז בּוֹדֵאֵי 'וַתַּחְמַל עָלָיו', כִּי זֶהוּ בְּחִינַת
 רְצוֹן שְׂמֵהֶפְכִּים עֲשִׂיהָ לְרְצוֹן, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְעוֹרְרִין רְצוֹנוֹ הַטּוֹב וְרַחֲמָנוּתוֹ
 עָלֵינוּ.

